

der her foreslaas. Men saa siger man: Der er Fare ved at have to Eksaminer med kun et Aars Mellemlum. Maa jeg hertil bemærke, at hvis det var to Eksaminer i ganske de samme Fag og med ganske det samme Omraade, saaledes at den sidste blev en ren Repitionshistorie, vilde det ganske vist være forkasteligt. Men det er ikke tilsigtet. Tilsigtet er det derimod i Realklassen at undervise i en større Stofmængde, at udvide det Afsnit, som gøres til Genstand for Undervisning, saaledes at den Prøve, der afslutter Realklassen, bliver en Prøve i væsentlig andet Stof end den Prøve, der finder Sted i 15-Aarsalderen. Det bliver derfor ikke ganske den samme Eksamen. Derfor er der slet ingen Fare ved disse to Prøver. Men at Realskolerne have været noget nervøse ved Tanken om den ny Prøve, er forstaaeligt nok. Det ny, som man ikke ganske kan overse, har man altid nogen Rædsel for. At de altsaa have været noget nervøse over for dette Forslag, det forundrer jeg mig ikke over. De have været samlede før Jul og bedt mig om, at de maatte beholde den gamle Eksamen noget længere end til 1907; saaledes at den delvis kontrollerede Afgangsprøve i 16-Aarsalderen fra Realskolerne ikke skal træde i Kraft i dette Aar, men først senere, og det er jeg gaaet ind paa. Jeg har gjort det, fordi vi saa kunne se Tiden an. Jeg vil ønske, at ogsaa det høje Ting maa kunne slutte sig hertil. Naar de beholde den gamle Eksamen, opstaar der ikke nogen Fare ved den ny Ordning, idet de faa Lov til at prøve Eleverne paa samme Maade som hidtil. Jeg tror nu, at Skolerne, naar Sagen bliver gennemført, ville være glade ved den ny Prøve, thi det, at denne bliver delvis kontrolleret vil ikke sige andet, end hvad der ogsaa staar nævnt om Prøven i 15 Aars Alderen. Det er min Overbevisning, at efterhaanden som Skolerne blive bedre og deres Forhold fæstne sig mere, navnlig derved, at de knytte deres Lærerkrafter fastere til sig, vil det blive muligt at stole paa dem i højere Grad end hidtil, saaledes at man, naar en Skole giver Attest for, at en Elev har en vis Modenhed i et eller andet Fag, vil kunne tillægge en saadan Attest betydelig mere Værd, end man nu vil gøre, og derigennem kunne naa til en Indskrænkning i den stærke Eksamenskontrol, som vi have her i Landet. Man kontrollerer jo paa det nøjeste ethvert Fag, idet Eleven bliver taget op i det og krydsforhøres paa enhver tænkelig Maade. Jeg

tror, som sagt, det er muligt at undvære noget af dette, efterhaanden som Skolerne faa deres Forhold mere fæstnede, og det er derfor, at der i Lovforslaget er indført Bestemmelsen om, at Prøven kan være delvis kontrolleret. Det var det andet Punkt, som jeg ønskede at udtale mig lidt om.

Det tredje Punkt skal jeg ganske kort omtale. Det angaar Indførelsen af Fællesundervisning og Fællesskoler. Fællesundervisning kende vi jo allerede i den lærde Skole, men det er ikke ganske det samme som Fællesskole. Fællesskole bestaar ikke alene af Drengene og Piger, som undervises af mandlige Lærere, men den bestaar af Drengene og Piger, der undervises af mandlige og kvindelige Lærere. Dette gives der Adgang til her ved dette Lovforslag. Hvor vidt man kan naa straks, derom skal jeg ikke udtale mig. Jeg mener, at det er rettest at gaa lempeligt frem ogsaa i denne Henseende. Men at Fællesundervisning i og for sig er anbefalelsesværdig, have vi Erfaring for her i Landet, dels i Folkeskolen — der har den vist sig anbefalelsesværdig i mange Aar — og dels i Realskolerne. Ogsaa de Lande, der ligge nærmest omkring os, indføre Fællesundervisning. Jeg vil ikke tale om Amerika, hvor man er meget begejstret for den, men ogsaa i vore Nabolande indføres den i Skolerne, saaledes i Norge, Sverige, Finland og Tyskland og delvis i England. Derimod er det ikke sket i saa stort Omfang i de romanske Lande — der holder man hellere Kvinderne i Klostrene —, men det er dog værd at lægge Mærke til, at man i Italien har indført Fællesundervisning i den ny Skolelov. Imod Fællesundervisningen er der ogsaa gjort Indvendinger ved dette Lovforslags Fremkomst, men dog ikke med nogen særlig Styrke. Der er fra Pigeskolernes Side rejst Betæneligheder, idet man har været bange for, at de i Fremtiden ikke skulde kunne holde deres Elever til 16—17 Aars Alderen. Det giver Lovforslaget imidlertid Adgang til; det er muligt i Pigeskolerne først at holde Eksamen i 17 Aars Alderen. Jeg vil imidlertid ikke benægte, at Fællesundervisningen naturligvis sine Steder kommer til at gaa ud over Pigeskolerne, men det er jo ikke mere, end man maatte vente vilde ske. Naar man erkender, at Fællesundervisningen i og for sig er den bedste og ogsaa den økonomisk rigtige, kan det ikke komme i Betragtning, at det et enkelt Sted kan komme til at gaa ud over de rene Pigeskoler. Gennemgaaende kunne disse, selv om Lovforslaget bliver gennem-